

Příslušnost - Bulharsko

OBSAH

- 1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?
- 2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?
 - 2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?
 - 2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)
 - 2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti
 - 2.2.2 Výjimky ze základního pravidla
 - 2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?
 - 2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?
 - 2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?
- 3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Podle bulharské ústavy zajišťují výkon spravedlnosti Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, odvolací soudy, krajské soudy, vojenské soudy a okresní soudy. Podle zákona mohou být zřízeny rovněž specializované soudy. Mimořádné soudy nejsou přípustné. Podle zákona o soudní moci se správní soudy nacházejí ve stejných lokalitách a mají stejnou místní působnost jako krajské soudy. Správní soudy mají příslušnost projednávat v prvním stupni návrhy na změnu, zrušení nebo prohlášení za neplatné rozhodnutí orgánu veřejné moci nebo návrhy, aby soud orgánu veřejné moci nařídil vydat určité rozhodnutí, případně jednal-li orgán veřejné moci protiprávně nebo že v rozporu se zákonem nejednal, ledaže věc spadá do pravomoci Nejvyššího správního soudu. Jiné specializované soudy neexistují. Jste-li účastníkem občanskoprávního řízení, bude vaši věc projednávat obecný civilní soud. Podle občanského soudního řádu se na obzvláště naléhavé záležitosti, věci týkající se manželství a rodinného stavu, svéprávnosti, soudního rozdělení majetku, ochrana a obnovení držby, veřejných listin a kolektivních soudních sporů vztahují zvláštní procesní pravidla. Podle občanského soudního řádu se zvláštní procesní pravidla vztahují i na určitá nesporná řízení, jako jsou návrhy na nařízení výkonu rozhodnutí. Podle obchodního zákoníku se zvláštní pravidla vztahují také na insolvenční řízení vedená obchodními úseky krajských soudů, které mají původní příslušnost.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Podle bulharského občanského soudního řádu musíte podat návrh okresnímu soudu (*rayonen sad*), ledaže se jedná o věc, pro kterou platí příslušnost krajského soudu (*okrazhen sad*).

Návrh musíte podat krajskému soudu, pokud jde o: určení či popření rodičovství, zrušení osvojení, soudní prohlášení o nesvéprávnosti nebo zrušení této nesvéprávnosti,

- vlastnictví nebo věcných práv k majetku, je-li hodnota vašeho nároku vyšší než 50 000 BGN,
- občanského nebo obchodního sporu týkajícího se částky přesahující 25 000 BGN (ledaže se vaše věc týká výživného, pracovněprávního nároku nebo pohledávek vyplývajících z dluhů),
- návrhů na prohlášení nesprávnosti nebo neplatnosti zápisu právnické osoby nebo jeho neexistence, v případech stanovených zákonem,
- sporu, který podle jiných právních předpisů spadá do příslušnosti krajského soudu,
- nároků, bez ohledu na jejich hodnotu, spojených do jednoho návrhu s nárokem v příslušnosti krajského soudu, mají-li být posouzeny v rámci téhož řízení.

Chcete-li hájit svá práva jako společník obchodní společnosti, napadnout rozhodnutí valné hromady společnosti, docílit zrušení společnosti, docílit likvidace společnosti nebo zahájit insolvenční řízení, je nutné obrátit se s žalobou na krajský soud, v jehož obvodu se nachází sídlo dotyčné společnosti.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Návrh musíte podat soudu, který má příslušnost pro okres (*rayon*), v němž má žalovaný bydliště nebo sídlo.

Máte-li spor s vládní institucí nebo právnickou osobou, musíte podat návrh soudu, v jehož obvodu má subjekt sídlo. Pokud máte spor přímo s konkrétní pobočkou určité společnosti, můžete podat návrh rovněž soudům v místě, kde se nachází daná pobočka.

Chcete-li podat občanskoprávní žalobu na bulharský stát, musíte ji podat u soudu v obvodu, ve kterém spor vznikl, nebo v případě, že spor vznikl mimo Bulharsko, soudům v Sofii.

Chcete-li zahájit řízení proti osobě, jejíž adresa není známa, musíte podat návrh soudu, v jehož obvodu má bydliště její obhájce nebo právní zástupce, nebo není-li to možné, soudu v místě svého bydliště. To platí i v případě, že dotyčná osoba má bydliště mimo Bulharsko. Máte-li i vy bydliště mimo Bulharsko, musíte návrh podat soudům v Sofii.

Chcete-li podat žalobu na nezletilou osobu či nesvéprávnou osobu, musíte podat návrh soudu, v jehož obvodu má bydliště její právní zástupce.

Týká-li se vaše věc dědictví, zrušení poslední vůle v celém rozsahu nebo částečně, rozdělení dědictví či zrušení dobrovolného rozdělení, musíte podat návrh soudům v místě, kde je poslední vůle spravována. Je-li zesnulý bulharským občanem, avšak poslední vůle je spravována mimo Bulharsko, musíte podat návrh soudům v místě posledního bydliště zůstavitele v Bulharsku, nebo v místě, kde se nachází pozůstalost.

K napadení rozhodnutí orgánu veřejné moci musíte podat žalobu správnímu soudu (*Administrativen sad*), který je příslušný pro sídlo dotyčného orgánu. Nachází-li se sídlo mimo Bulharsko, je pro vaši věc příslušný správní soud v městě Sofie (*Administrativen sad – grad Sofia*).

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Spory týkající se peněžitých pohledávek ze smlouvy lze rovněž žalovat před soudy v místě bydliště žalovaného.

Žaloby na pohledávky z vyživovací povinnosti lze podávat rovněž k soudům v místě bydliště žalobce.

Spotřebitelské žaloby lze podávat rovněž k soudům v místě bydliště nebo pobytu spotřebitele.

Pracovníci mohou podat žalobu na zaměstnavatele i v místě obvyklého výkonu práce.

Pro pracovněprávní spory mezi zahraničními osobami, společnostmi nebo společnými podniky se sídlem v Bulharsku na straně jedné a zahraničními zaměstnanci pracujícími pro ně v Bulharsku na straně druhé jsou příslušné soudy v místě sídla zaměstnavatele, pokud se strany nedohodly jinak.

Pro pracovněprávní spory mezi zaměstnanci, kteří jsou bulharskými státními příslušníky a pracují v zahraničí pro bulharské zaměstnavatele, jsou příslušné soudy v Sofii, je-li žaloba podána na zaměstnavatele, a soudy v místě bulharského bydliště zaměstnance v případě, je-li žaloba podána na zaměstnance.

Věci týkající se občanskoprávní odpovědnosti mohou rozhodovat soudy v místě vzniku škody.

Chcete-li podat žalobu na osoby s bydlištěm v různých soudních obvodech nebo týká-li se vaše věc majetku nacházejícího se ve více než jednom soudním obvodu, můžete si zvolit soud v jednom z těchto obvodů.

Žaloby na náhradu škody v důsledku rozhodnutí orgánu veřejné moci lze podat k soudům v místě bydliště nebo sídla žalobce, není-li vaše žaloba spojena s opravným prostředkem napadajícím samotné rozhodnutí.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Spory týkající se věcných práv k nemovitosti, rozdělení spoluvlastnictví nebo stanovení mezí či obnovení vlastnických práv k nemovitosti rozhodují soudy v místě, kde se daná nemovitost nachází. Místo, kde se nachází nemovitost, je rovněž určujícím pro spory týkající se veřejné listiny potvrzující věcná práva k této nemovitosti nebo odstoupení či zrušení smlouvy o věcných právech k nemovitosti nebo její prohlášení za neplatnou.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Strany sporu týkajícího se majetku se mohou od pravidel pro místní příslušnost odchýlit uzavřením dohody o příslušnosti určitého soudu. To však není možné v případě, že se vaše věc týká věcných práv k nemovitosti, rozdělení spoluvlastnictví, stanovení mezí či obnovení vlastnických práv k nemovitosti, veřejné listiny potvrzující věcná práva k nemovitosti nebo odstoupení či zrušení smlouvy o věcných právech k nemovitosti nebo její prohlášení za neplatnou, jelikož v těchto případech stanoví místní příslušnost soudů zákon.

V oblasti ochrany spotřebitele nebo pracovního práva bude mít dohoda o příslušnosti určitého soudu účinky pouze tehdy, pokud byla uzavřena až poté, co spor vznikl.

V případě majetkového sporu lze uzavřít dohodu o příslušnosti rozhodčího soudu, netýká-li se spor věcných práv nebo vlastnictví nemovitosti, výživného či pracovního práva. K zahájení rozhodčího řízení musí všechny dotčené strany uzavřít zvláštní procesní dohodu (*arbitražno sporazumenie* neboli rozhodčí dohodu). Rozhodčí soud může použít jakékoli příslušné zdroje mezinárodního práva a zvláštní bulharský zdroj: zákon o mezinárodním rozhodčím řízení v obchodních věcech (*Zakon za mezhdunarodniya targovski arbitrazh*). Podle tohoto zákona rozhodčí dohoda znamená, že všechny dotčené strany žádají rozhodčí soud u urovnání části či všech sporů, které mezi nimi mohou vzniknout či vznikly v rámci daného smluvního či mimosmluvního vztahu. Dohoda může mít podobu rozhodčí doložky v jiné smlouvě nebo samostatné dohody. Rozhodčí dohoda musí být vyhotovena písemně. Rozhodčím soudem může být stálá instituce, nebo tento může být ustaven k řešení konkrétního sporu. Rozhodčí soud může zasedat mimo Bulharsko, pobývá-li jedna ze stran mimo Bulharsko nebo má-li tam své sídlo.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Jedinými specializovanými soudy v občanských věcech jsou v Bulharsku správní soudy.

Správní soudy jsou příslušné pro veškeré správní věci s výjimkou záležitostí, pro něž je v prvním stupni příslušný Nejvyšší správní soud. Nejvyšší správní soud rozhoduje v prvním stupni o žalobách, které napadají: akty vydané orgánem veřejné moci (jiný než obecní zastupitelstvo), akty Rady ministrů, předsedy vlády, místopředsedy vlády nebo ministrů, rozhodnutí Nejvyšší soudní rady, akty vydané Bulharskou národní bankou či jiné akty, u kterých to stanoví zákon.

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 26/09/2018